SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 244/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., pre namietané porušenie jej základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v spojení s § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 CoE/428/2010-96 z 22. novembra 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 13/2011 z 9. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2011 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., pre namietané porušenie jej základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „ústavný zákon“), a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 CoE/428/2010-96 z 22. novembra 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 13/2011 z 9. februára 2011.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej 7. júla 2005 medzi P. v konkurze ako postupcom a sťažovateľkou ako postupníkom bola postúpená pohľadávka voči A. P., I., na zaplatenie dlžného poistného za zdravotné poistenie v sume 290,61 € s príslušenstvom.

Okresný súd Trenčín (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 62 Er/1558/2008-87 zo 6. augusta 2010 uložil sťažovateľke, aby vo veci vymoženia dlžnej sumy zaplatila podľa položky 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), súdny poplatok za podanie urobené elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným elektronickým podpisom v sume 3 €.

Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd uznesením č. k. 5 CoE/428/2010-96 z 22. novembra 2010 uznesenie okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka následne podala dovolanie najvyššiemu súdu, ktorý ho uznesením sp. zn. 6 Cdo 13/2011 z 9. februára 2011 ako neprípustné odmietol.

Sťažovateľka ďalej uviedla:

„Nakoľko je podľa nášho názoru jednoznačné, že pohľadávka zdravotnej poisťovne vyplývajúca zo ZoZP je pohľadávkou zdravotného poistného a poplatku z omeškania, konanie o ktorej je oslobodené od platenia súdnych poplatkov a jedine táto konkrétna pohľadávka bola postúpená na Sťažovateľa, pričom jej obsah sa postúpením nezmenil, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a zároveň boli porušené základné práva garantované Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi.

Bez ohľadu na nesprávne právne posúdenie žalovaného nároku, jeho právneho základu, poukazujeme na skutočnosť, že Uznesením 2 bol porušený zákon, nakoľko týmto rozhodnutím bola odňatá možnosť Sťažovateľa konať pred súdom. Uznesenie 1 bolo rozhodnutím bez odôvodnenia, pričom Sťažovateľ proti nemu podal odvolanie, avšak nemohol sa vyjadriť ku všetkým okolnostiam, na základe ktorých bolo Uznesenie 1 vôbec vydané, nakoľko o nich ani nevedel. Tým že odvolací súd Uznesením 2 potvrdil Uznesenie 1 na základe skutočností, ku ktorým sa nemal Sťažovateľ možnosť vyjadriť, mu bolo odopreté právo na spravodlivý súdny proces. Uznesenie 2 je teda rozhodnutím, ktoré síce potvrdzuje prvostupňové rozhodnutie, avšak na základe odlišných právnych konštrukcií a skutočností (nakoľko prvostupňové ani nie sú známe), čo je v zmysle už ustálenej judikatúry odňatím možnosti konať pred súdom a teda porušením práva na spravodlivý súdny proces...

Uvedeným postupom prvostupňového súd, ako aj odvolacieho súdu bolo Sťažovateľovi zasiahnuté do vlastníckeho práva a následne znemožnená realizácia jeho procesných práv...

Sťažovateľ považuje Uznesenie 2 a Uznesenie 3 za arbitrárne... Podľa názoru Sťažovateľa, súdy vyslovili právne závery, na ktoré ich právny poriadok neoprávňoval. Sťažovateľ má navyše za to, že súdy sa náležite nevysporiadali s príslušnými zákonnými ustanoveniami, ani so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých bolo nevyhnutné pre právne posúdenie veci a rozhodli na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili.

Uvedeným postupom KS TN a NS SR bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, a taktiež právo vlastniť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR.“

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že uznesením krajského súdu č. k. 5 CoE/428/2010-96 z 22. novembra 2010 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 13/2011 z 9. februára 2011 boli porušené jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s § 1 ods. 1 ústavného zákona a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby uvedené uznesenia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a aby jej priznal náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 140/03, III. ÚS 118/04, III. ÚS 170/06).

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s § 1 ods. 1 ústavného zákona a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 5 CoE/428/2010-96 z 22. novembra 2010 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 13/2011 z 9. februára 2011, ku ktorému malo dôjsť nesprávnym právnym posúdením, pokiaľ ide o uloženie povinnosti sťažovateľke zaplatiť súdny poplatok za podanie urobené elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným elektronickým podpisom v sume 3 €.

Z obsahu sťažnosti nevyplýva, aké reálne následky malo pre sťažovateľku nezaplatenie súdneho poplatku, t. j. či v dôsledku toho bolo predmetné exekučné konanie zastavené, resp. ukončené.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, a ani mu neprislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu týchto práv alebo slobôd (podobne IV. ÚS 238/07).

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu okrem iného vyplýva:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) preskúmal podané dovolanie z hľadiska jeho prípustnosti a dospel k záveru, že v danej veci nie je prípustné...

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O. s. p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c) O. s. p.] na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených pod písmenami a) až g) ustanovenia § 237 O. s. p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil ani prípustnosť dovolania z dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 237 písm. f) O. s. p., na ktorý poukazovala dovolateľka, t. j. odňatie možnosti konať pred súdom. Podľa názoru dovolacieho súdu pre poplatkové účely bolo postačujúce také odôvodnenie uznesenia ukladajúceho povinnosť zaplatiť súdny poplatok, z ktorého bola zrejmá položka sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu k zákonu o súdnych poplatkoch, podľa ktorej sa poplatok v určenej výške vyrubuje. Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil bez toho, aby svoj právny záver vyvodil z iných právnych konštrukcií či skutočností, pričom svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodnil. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa zrozumiteľným spôsobom vysporiadal aj s odvolacou námietkou oprávnenej týkajúcou sa riešenia právnej otázky, či exekučné konanie bolo alebo nebolo oslobodené od súdnych poplatkov. Samotné riešenie tejto otázky a tým aj celkové právne posúdenie veci, aj keby nebolo správne, nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., preto prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nezakladá. Je totiž realizáciou vlastnej rozhodovacej činnosti súdu, ktorou sa účastníkovi konania neodnímajú žiadne procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva. Nesprávne právne posúdenie veci je samostatným dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p., ktorým by sa však dovolací súd mohol zaoberať, len ak by dovolanie bolo prípustné.

So zreteľom na uvedené dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. ako neprípustné odmietol.“

Ústavný súd uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu po preskúmaní jeho obsahu hodnotil ako ústavne konformné a zodpovedajúce obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na všetky relevantné námietky, ktoré sťažovateľka nastolila v opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam všeobecných súdov (a obdobne ich formulovala aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu), dostala z ich strany dostatočnú odpoveď. Napádané

rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu nevykazujú znaky svojvôle a sú dostatočne odôvodnené na základe ich vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať. Uvedené skutočnosti viedli ústavný súd k záveru, že k porušeniu označených práv sťažovateľky zo strany krajského súdu a najvyššieho súdu nedošlo.

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 36 ods. 1 listiny sťažovateľka namietala aj porušenie ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona. Uvedená právna norma predstavuje všeobecné interpretačné pravidlo, ktoré je možné aplikovať len v súvislosti s namietaním porušenia konkrétneho základného práva uvedeného v listine, v danom prípade v spojení s čl. 36 ods. 1 listiny.

Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nezistil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ani § 1 ods. 1 ústavného zákona.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2011